

DZŪKIJOS NACIONALINIO PARKO LANKYMO TAISYKLĖS

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Dzūkijos nacionalinis parkas (toliau – Parkas) – tai saugoma teritorija, įsteigta gamtiniu, kultūriniu ir rekreaciniu požiūriais sudėtingoje, ypač vertingoje teritorijoje, kurios apsauga ir tvarkymas siejamas su teritorijos funkcinių bei kraštovaizdžio tvarkymo zonų nustatymu.
2. Parko lankymo taisyklės (toliau – taisyklės) nustato lankymosi Parke pažintiniais, poilsio ir kitais tikslais tvarką.
3. Asmenys, besilankantys Parke, privalo laikytis Lietuvos Respublikos Aplinkos apsaugos, Saugomų teritorijų, Nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugos, Laukinės augalijos, Laukinės gyvūnijos, Saugomų augalų, gyvūnų ir grybų rūšių bei bendrijų, Miškų ir kitų įstatymų, Parko nuostatų bei apsaugos reglamento, vietos savivaldos institucijų sprendimų, susijusių su lankymusi Parke, kitų teisės aktų bei šių taisyklių reikalavimų.

II. PARKO LANKYTOJŲ TEISĖS IR PAREIGOS

4. Parko lankytojai turi teisę:
 - 4.1. lankytis Parke, išskyrus šių taisyklių 7.1, 7.2. punktuose numatytas išimtis;
 - 4.2. statyti palapines, kurti laužus atitinkamuose teritorijų planavimo dokumentuose pažymėtose ir tik specialiai tam įrengtose, informaciniais ženklais pažymėtose vietose (stovyklavietėse, poilsia vietėse);
 - 4.3. važinėti transporto priemonėmis valstybinės ir vietinės reikšmės keliais, kuriuose eismas leidžiamas Kelių eismo taisyklių nustatyta tvarka;
 - 4.4. statyti transporto priemones tam tikslui įrengtose aikštelėse ir kelių kelkraščiuose, jeigu tai netrukdo saugiam eismui, nėra draudžiamųjų kelio ženklų ir nepažeidžiamos kitų asmenų teisės bei nedaroma žala aplinkai;
 - 4.5. žvejoti, medžioti laikantis Aplinkos ministro patvirtintos tvarkos, kitų teisės aktų reikalavimų;
 - 4.6. uogauti, grybauti, riešutauti, rinkti vaistažoles laikantis laukinės augalijos išteklių naudojimo tvarkos, kitų teisės aktų reikalavimų;
 - 4.7. plaukioti Parko vandens telkiniuose, laikantis Aplinkos ministro patvirtintų aplinkosaugos sąlygų plaukioti vandens telkiniuose plaukiojimo priemonėmis;
 - 4.8. plaukioti Ūlos upe tik bėmatorinėmis ir klinėmis valtimis, baidarėmis ir kanojomis nuo gegužės 1 d. iki spalio 1 d., laikantis „Dzūkijos nacionalinio parko Ūlos vandens turizmo naudojimo reglamento“, patvirtinto Dzūkijos nacionalinio parko ir Čepkelių valstybinio gamtinio rezervato direktoriaus įsakymu.
5. Parko lankytojai privalo:
 - 5.1. saugoti aplinką, gamtos bei kultūros paveldo teritorinius kompleksus ir objektus (vertybes), tausoti gamtos išteklius;
 - 5.2. nepažeisti kitų gamtos išteklių naudotojų teisių bei interesų;
 - 5.3. tinkamai naudotis ir sutvarkyti paliekamą poilsia vietę, stovyklavietę ar kitą lankomą teritoriją;
 - 5.4. ten, kur yra pastatyti atliekų rūšiavimo konteineriai, rūšiuoti atliekas pagal pateiktas instrukcijas;

5.5. mokamose stovyklavietėse ir poilsiavietėse sumokėti nustatyto dydžio mokesčių teritoriją aptarnaujančios institucijos įgaliotiems asmenims;

5.6. saugiai elgtis su ugnimi – laužus kurti tik specialiai tam įrengtose laužavietėse, kurios pažymėtos atitinkamais ženklais. Nuolat prižiūrėti užkurtą laužą, o baigus kūrenti, kruopščiai užpilti laužavietę žemėmis arba vandeniu, kol jis visiškai nustos rusenęs;

5.7. pastebėję gaisrą, jį užgesinti, o jei tai atlikti neįmanoma – apie gaisrą nedelsiant pranešti priešgaisrinės apsaugos tarnyboms, o esant galimybei, ir parko direkcijai, vietos savivaldos institucijai;

5.8. apie pastebėtus gamtos ar kultūros paveldo objektų niokojimo atvejus, saugomų teritorijų režimo ar kitus pažeidimus, atsižvelgiant į pažeidimo pobūdį, pranešti policijai, aplinkos apsaugos inspekcijai, parko direkcijai;

5.9. vykdyti teisėtus įgaliotų aplinkos apsaugos institucijų bei jų pareigūnų reikalavimus, netrukdyti jiems vykdyti aplinkos apsaugos kontrolės funkcijų.

6. Organizuoti šakrydžius, sporto, kultūros, sveikatingumo ir kitus masinius, renginius, kuriuose dalyvauja daugiau kaip 100 žmonių, Parke, išskyrus miestų, miestelių teritorijas, leidžiama tik raštu tai suderinus su Parko direkcija ir teritorijos savininku, valdytoju ar naudotoju.

III. PARKO LANKYTOJAMS DRAUDŽIAMA VEIKLA

7. Parko lankytojams draudžiama:

7.1. lankytis telmologiniuose, zoologiniuose (teriologiniuose, herpetologiniuose, entomologiniuose), ornitologiniuose draustiniuose nuo balandžio 1 d. iki rugpjūčio 31 d., išskyrus bendro naudojimo kelius bei dirbamus laukus;

7.2. pažeisti šių taisyklių IV skyriuje nustatytą Parko rezervatų lankymo tvarką;

7.3. kurti laužus, statyti palapines tam tikslui neįrengtose ir nenumatytose vietose;

7.4. naikinti ir žaloti gamtos ir kultūros paveldo objektus (vertybes);

7.5. gadinti, naikinti ar savavališkai perkelti rekreacinius įrenginius, informacines rodykles, stendus, riboženklis, kvartalinius stulpus ir ženklus, priešgaisrinius įrenginius;

7.6. savavališkai kirsti, naikinti, žaloti medžius ar krūmus;

7.7. gaudyti, naikinti ir žaloti laukinius gyvūnus, išsinešti juos su savimi, rinkti paukščių kiaušinius, ardyti jų būstus (olas, dreves, lizdus ir pan.) ar kitaip kenkti gyvūnų aplinkai;

7.8. rinkti į Lietuvos Respublikos Raudonąją knygą įrašytų rūšių augalus ir grybus, naikinti jų augimvietes;

7.9. naikinti ar žaloti skruzdėlynus;

7.10. naikinti, žaloti, rinkti ar išsinešti, išsivežti miško paklotę;

7.11. triukšmauti, garsiai leisti muziką ar kitaip trukdyti kitų Parko lankytojų ar vietos gyventojų poilsį;

7.12. kelti pavojų kitų asmenų saugumui;

7.13. leisti bėgioti palaidiems šunims, išskyrus Aplinkos ministro patvirtintose medžioklės Lietuvos Respublikos teritorijoje taisyklėse nustatyta tvarka, maudyti juos paplūdimiuose ar kitose žmonių susitelkimo vietose;

7.14. statyti, plauti autotransporto priemonės vandens telkiniuose bei arčiau kaip 25 metrai nuo vandens telkinio kranto ar vandens telkinio šlaito viršutinės briaunos, kai krantai yra statūs, išskyrus stovėjimą įrengtose ir atitinkamais ženklais pažymėtose automobilių stovėjimo aikštelėse;

7.15. važinėti automobiliais vandens telkinių ledo paviršiumi;

7.16. šiukšlinti aplinką, teršti vandens telkinius;

- 7.17. užkasti šiukšles ir atliekas;
- 7.18. deginti sausą žolę, nendres, nukritusius medžių lapus, buitines atliekas;
- 7.19. ardyti, gadinti šlaitus ar kitaip skatinti žemės paviršiaus eroziją;
- 7.20. trukdyti stovyklaviečių, poilsiviausių įrengimo, apželdinimo, pažintinių takų žymėjimo ir įrengimo bei kitiems tvarkymo darbams Parke, kai šie darbai vykdomi pagal parengtus ir nustatyta tvarka suderintus projektus;
- 7.21. savavališkai įrenginėti sūpuokles, kitus poilsiui ar sportui reikalingus įrenginius.

IV. LANKYMASIS PARKO REZERVATUOSE

8. Lankytis Parko Skroblaus, Musteikos ir Povilnio gamtiniuose rezervatuose leidžiama tik mokslo tiriamaisiais, mokomaisiais ar pažintiniais tikslais, laikantis šių taisyklių 8-10 punktuose nurodytos tvarkos.

9. Lankymasis mokslo tiriamaisiais tikslais yra gamtinės medžiagos ir duomenų rinkimas bei stebėjimai, vadovaujantis patvirtintomis parko gamtos tyrimų programomis. Šiais tikslais lankytis rezervate leidžiama specialistams, kurių darbo ar studijų sritis yra susijusi su gamtos tyrimais, pagal patvirtintas ir su direkcija suderintas tyrimų programas. Programose nurodomi tyrimų tikslai, renkamų duomenų ir kolekcinės medžiagos apimtys, numatomi duomenų skelbimo būdai, tyrimų vieta, laikas, maršrutai, atsakaitų apie atliktus tyrimus ir jų rezultatus pateikimo valstybinio parko direkcijai tvarka.

10. Lankymasis mokomaisiais tikslais yra studentų, moksleivių grupių, gamtos mokyklų dalyvių lankymasis Parko rezervato teritorijoje mokomųjų praktikų metu, siekiant stebėti ir tirti gamtą (tokio lankymosi metu draudžiama paimti ir išsinešti gyvūnus, augalus ar grybus). Mokomaisiais tikslais lankytis rezervatų teritorijose leidžiama tik su grupių vadovais, lydint Parko direkcijos specialistui, direkcijos nustatytu paros laiku ir laikotarpiu ir pagal patvirtintas bei su direkcija suderintas mokymo programas, kuriose turi būti nurodyti mokymo tikslai, mokymo vieta, laikas, maršrutai, ataskaitų apie atliktus stebėjimus ir jų rezultatus pateikimo Parko direkcijai tvarka.

V. ATSAKOMYBĖ UŽ ŠIŲ TAISYKLIŲ PAŽEIDIMĄ

11. Lankymosi Parke tvarkos kontrolę vykdo Lietuvos Respublikos valstybiniai saugomų teritorijų pareigūnai, valstybiniai aplinkos apsaugos kontrolės pareigūnai, valstybiniai miškų pareigūnai, valstybiniai nekilnojamųjų kultūros paveldo vertybių apsaugos pareigūnai ir kiti pareigūnai.

12. Asmenys, pažeidę šių taisyklių reikalavimus, atsako Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka.

13. Asmenys, padarę žalą saugomoms teritorijoms ar jose esančioms vertybėms privalo atlyginti žalą kiek įmanoma natūra (atkurti pirminę objekto ar teritorijos būklę), be to, atlyginti padarytus tiesioginius ir netiesioginius nuostolius. Kai ta pačia veika pažeidžiami visuomenės interesai ir padaroma žala fizinių ar juridinių asmenų turtui, pažeidimą padarę asmenys privalo atlyginti tiek Parkui, tiek fizinių ar juridinių asmenų turtui padarytą žalą. Nuostoliai nustatomi pagal Vyriausybės įgaliotos institucijos patvirtintą metodiką.